

EDUCAȚIA CONTABILĂ PENTRU UN VIITOR SUSTENABIL

ACCOUNTING EDUCATION FOR A SUSTAINABLE FUTURE

BAJAN Maia

Academia de Studii Economice din Moldova

E-mail: bajan.maia@ase.md

ORCID: [0000-0001-6903-8275](https://orcid.org/0000-0001-6903-8275)

Abstract. In the context of global transformations generated by climate change, social responsibility and ethical challenges, sustainable accounting education becomes a fundamental pillar in the training of professionals capable of contributing to the development of a responsible and balanced economy. In the Republic of Moldova, interest in integrating the principles of sustainable development in higher education has intensified in the last decade, including in the field of accounting. This study highlights the importance of modernizing the university curriculum by including topics on non-financial reporting, environmental performance assessment and social responsibility of entities. The analysis of international good practices demonstrates that the Republic of Moldova has a favorable framework for adapting successful educational models from other countries, in order to prepare a new generation of accountants oriented towards sustainability. It is recommended to strategically reform the curricula to develop green, ethical and critical skills, essential for a modern and responsible accounting profession.

Keywords: university education, accounting education,, sustainable accounting education.

JEL Clasifications: I21, I23, M41

Introducere

În ultimul deceniu, principiile dezvoltării durabile și sustenabile s-au impus ca repere fundamentale în cadrul sferei economice, sociale și educaționale. Aflându-ne într-un context global marcat de crize ecologice, inegalități sociale și exigențe tot mai ridicate din partea părților interesate, entitățile economice trebuie să-și asume unele responsabilități prin care va deține rolul de construire a unei societăți mai echitabile și durabile.

Pornind de la această dinamică, profesia contabilă va avea misiunea de a fi direct implicată în procesul de raportare a performanței economice, sociale și de mediu. Transparența, acuratețea informațiilor și capacitatea de a reflecta impactul real al activităților economice asupra mediului și comunităților devin elemente definitorii ale unei contabilități orientate spre sustenabilitate. Această transformare nu se limitează doar la adaptarea standardelor și practicilor contabile existente, ci presupune o regândire a modului în care sunt formați viitorii profesioniști în domeniu. Educația contabilă universitară are sarcina de a dezvolta valori și competențe studenților legate de dezvoltarea durabilă, pregăti specialiști integri să răspundă cerințelor și provocărilor aduse de un mediu economic în continuă schimbare.

Articolul dat își propune să dezvolte un concept de educație contabilă sustenabilă, concentrându-se pe integrarea principiilor dezvoltării durabile în programele de studiu universitare din domeniul contabilității. Prin analiza bunelor practici internaționale, vom identifica cele mai eficiente metode prin care instituțiile academice de prestigiu au reușit să includă sustenabilitatea în curriculum-urile lor contabile.

Scopul principal al acestui demers este de a oferi un set clar de repere și recomandări pentru reformarea programelor de învățământ contabil. Ne dorim ca acestea să devină mai responsabile social și să răspundă provocărilor complexe ale unei economii globale tot mai orientate spre sustenabilitate și viitor. În acest context, se pune accent pe dezvoltarea competențelor viitorilor specialiști în contabilitate. Aceștia trebuie să fie pregătiți nu doar pentru standardele financiare tradiționale, ci și pentru cerințele unei economii ce pune în centrul său responsabilitatea socială și protecția mediului.

Analiza literaturii de specialitate

Conceptul de educație pentru sustenabilitate și dezvoltare durabilă, au fost definite încă din anul 1987 în Raportul Brundtland și în anul 1992 în Declarația de la Rio (EUR-Lex, 2015). Ambele rapoarte accentuează necesitatea unei dezvoltări care să răspundă nevoilor actuale, fără a compromite resursele și posibilitățile generațiilor viitoare. Educația pentru sustenabilitate nu se limitează doar transmitere de informații, ci prin natura sa holistică, aceasta abordează complexitatea provocărilor globale într-un mod integrat. Astfel, educația are capacitatea de a influența și modela nu doar cunoștințele, ci și atitudinile, valorile și comportamentele individuale și colective prin care devine un motor al schimbării, esențial pentru promovarea unui stil de viață sustenabil.

Educația sustenabilă, cunoscută și sub denumirea de educație pentru dezvoltare durabilă, este definită ca „procesul de învățare care permite indivizilor să dobândească cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile necesare pentru a contribui activ la o societate durabilă, echitabilă și viabilă din punct de vedere ecologic și economic” (UNESCO, Education for Sustainable Development Goals , 2015).

Din perspectivă economică, sustenabilitatea este înțeleasă drept „capacitatea unei economii de a-și menține creșterea și dezvoltarea pe termen lung, fără a compromite resursele naturale, capitalul uman sau bunăstarea generațiilor viitoare”. Această abordare a sustenabilității presupune un echilibru între trei dimensiuni fundamentale prezentate în figura 1.

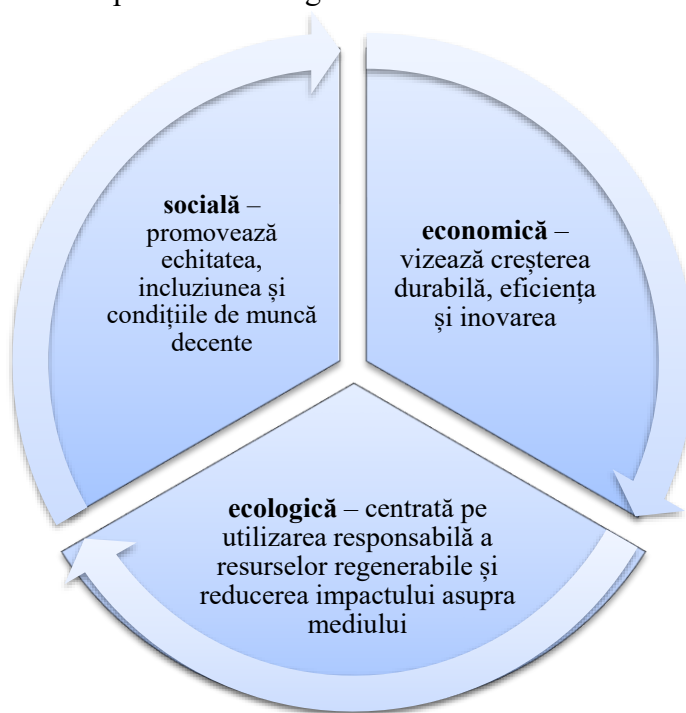

Figura 1. Dimensiunile de echilibru ale sustenabilității

Sursa: elaborat de autor în (STRATOS, 2021)

Literatura de specialitate privind sustenabilitatea în educație oferă un cadru teoretic valoros pentru investigarea relevanței acestui concept în contextul proceselor educaționale. În ultimul deceniu, comunitatea academică, inclusiv economiștii evidențiază o preocupare tot mai accentuată față de integrarea principiilor dezvoltării durabile în sistemul de învățământ evidențiind faptul că educația joacă un rol esențial în formarea unei societăți capabile să răspundă provocărilor complexe ale dezvoltării durabile – de la schimbările climatice și inegalitățile sociale, până la tranziția către o economie verde și responsabilă.

Educația sustenabilă este tot mai frecvent evidențiată în literatura de specialitate, fiind reflectată în lucrările multor economiști, cercetători și practicieni din domeniul educației. Cercetători precum Sterling S. în 2001 (Sterling S., 2001), apoi Lozano R. în 2010 (Lozano R., 2010) și Tilburi D. în 2011 (Tilbury D., 2011) subliniază că integrarea sustenabilității în sistemele educaționale nu este doar un scop educativ, ci și unul economic, întrucât competențele pentru sustenabilitate – cum ar fi

gândirea sistemică, capacitatea de colaborare, responsabilitatea față de mediu și etica profesională – devin indispensabile pe piața muncii. Totodată, economiștii atrag atenția asupra faptului că investiția în educație pentru sustenabilitate contribuie la creșterea capitalului uman și social, facilitând dezvoltarea unor economii reziliente, incluzive și sustenabile.

Drept urmare, studiile existente subliniază rolul esențial al educației în promovarea unei societăți echitabile, incluzive și sustenabile, precum și necesitatea reformării curriculei și a metodelor de predare pentru a răspunde provocărilor globale. În acest sens, sustenabilitatea în educație se conturează ca un domeniu interdisciplinar emergent, cu implicații semnificative asupra politicilor educaționale, formării profesionale și dezvoltării competențelor necesare pentru tranziția către o economie verde.

În contextul actual al economiei globale, domeniul contabilității se confruntă cu presiunea de a-și redefini rolul și responsabilitățile într-o societate tot mai preocupată de sustenabilitate, transparență și responsabilitate socială. Studiile recente evidențiază necesitatea reformării curriculumului tradițional de contabilitate, pentru a reflecta noile cerințe ale pieței muncii și ale societății. Drept urmare, se propune integrarea unor componente esențiale precum responsabilitatea socială corporativă, raportarea non-financiară, guvernanta sustenabilă și evaluarea impactului asupra mediului și comunității.

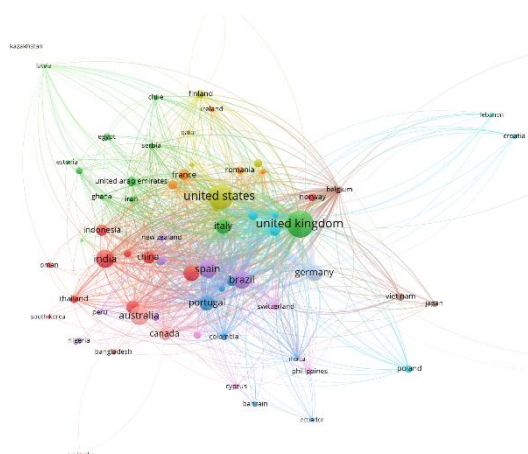
Cercetători Gray R. în 2010 (Gray T., 2010) și Tilt C.A. în 2016 (Tilt C.A., 2016) susțin că educația contabilă trebuie să depășească paradigma financiară, orientată spre maximizarea profitului și raportarea financiară. În locul abordării unidimensionale, se promovează o viziune educațională multidimensională, care să includă dimensiuni etice, sociale și ecologice, aliniate la principiile dezvoltării durabile. În contextul actual, abordarea unidimensională nu mai este suficientă, în care entitățile sunt evaluate prin prisma performanței economice, ci se analizează contribuția lor la dezvoltarea durabilă. O astfel de viziune presupune formarea unor viitori contabili capabili nu doar să întocmească bilanțuri, ci și să înțeleagă impactul deciziilor economice asupra mediului înconjurător, societății și generării de valoare pe termen lung. Această schimbare de paradigmă este esențială pentru a asigura alinierea educației contabile la obiectivele de dezvoltare durabilă și pentru a contribui la consolidarea unui sistem economic mai echitabil, transparent și responsabil.

Metode de cercetare

Actualmente, cercetarea în domeniul sustenabilității devine esențială în înțelegerea, anticiparea și soluționarea provocărilor complexe cu care se confruntă societatea contemporană. Într-un context marcat de schimbări climatice, epuizarea resurselor naturale, inegalități sociale și presiuni economice, sustenabilitatea devine o prioritate globală, iar cercetarea în acest domeniu are misiunea de a genera cunoștințe relevante, bazate pe dovezi, pentru a ghida acțiunile la nivel local, național și internațional. Studiul de față utilizează o metodologie mixtă, care îmbină analiza cantitativă și calitativă a literaturii de specialitate, în vederea obținerii unei perspective riguroase și nuanțate asupra temei investigate. Prin această abordare integrată, se urmărește identificarea și evaluarea celor mai eficiente modele educaționale care au reușit să integreze principiile sustenabilității în curriculumul contabil, precum și determinarea gradului de adaptabilitate al acestora la specificul învățământului superior, în special în contextul țărilor aflate în tranziție, precum Republica Moldova.

Totodată, analiza comparativă a bunelor practici internaționale permite conturarea unei perspective cuprinzătoare și argumentate asupra strategiilor, metodelor de predare și instrumentelor utilizate pentru integrarea durabilității în formarea profesională a contabililor. Această analiză oferă repere valoroase pentru dezvoltarea unor direcții educaționale inovatoare, contribuind la alinierea educației contabile la cerințele pieței muncii, dar și la obiectivele globale de dezvoltare durabilă.

Pornind de la acest demers, sub aspect cantitativ, s-a efectuat o analiză bibliometrică a literaturii de specialitate din baza de date SCOPUS cu privire la termenul „sustenabilitate” și grupul/cluster-ul acestuia „educație sustenabilă” precum și tematicile emergente și subiectele tangențiale ale acestora. Numărul considerabil de publicații științifice dedicate temei sustenabilității în educație reflectă nu doar interesul crescând al comunității academice pentru acest subiect, ci și relevanța sa majoră în contextul actual al transformărilor sociale, economice și ecologice. Această abundență de lucrări în ultimii ani demonstrează că integrarea principiilor dezvoltării durabile în procesele educaționale nu

Top 10 țări în baza de date SCOPUS cu cele mai multe

Articole	Top	Citări
Marea Britanie	1	Marea Britanie
Statele Unite ale Americii	2	Statele Unite ale Americii
Australia	3	Germania
India	4	Belgia
Brazilia	5	Brazilia
Spania	6	Portugalia
Germania	7	Spania
Malaezia	8	Mexic
Italia	9	Olanda
Portugalia	10	Australia

Figura 3. Repartizarea pe țări a publicațiilor cu „educație sustenabilă” de pe platforma SCOPUS

Sursa: elaborat de autor din baza de date SCOPUS și prelucrate prin programul VOSviewer

Această analiză bibliometrică evidențiază relevanța deosebită a temei abordate, confirmând actualitatea și importanța subiectului în contextul preocupărilor academice și instituționale privind dezvoltarea durabilă. Numărul semnificativ de publicații și citări asociate termenului „educație sustenabilă” reflectă interesul crescând al comunității științifice pentru integrarea principiilor sustenabilității în procesele educaționale, consolidând astfel justificarea teoretică și practică a demersului investigativ prezentat în acest articol.

Tendențe în formarea educației contabile sustenabile în Republica Moldova

În ultimul deceniu, în Republica Moldova, educația sustenabilă a început să capete o relevanță din ce în ce mai mare, devenind un subiect de interes în debaterile academice și politicile educaționale. Această temă este abordată în mod special în cadrul învățământului universitar, unde majoritatea instituțiilor își propun să contribuie activ la formarea unor specialiști capabili să răspundă provocărilor globale legate de sustenabilitate.

În acest context, domeniul contabilității nu face excepție. În literatura de specialitate se relevă trei direcții principale de cercetare în domeniul educației pentru sustenabilitate, prezentate în figura 4.

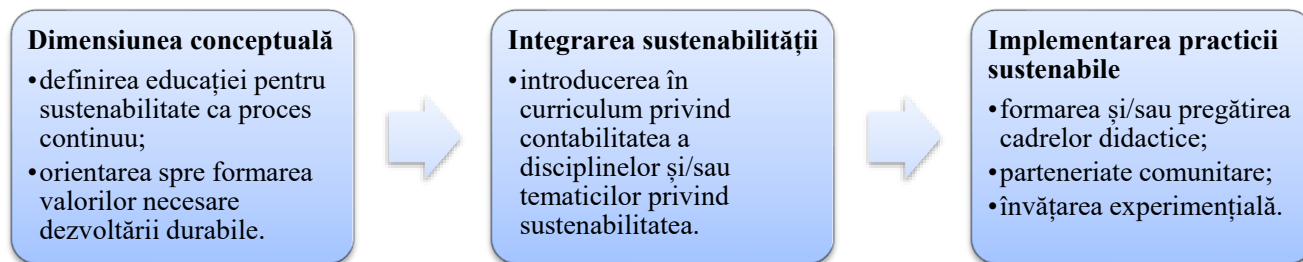

Figura 4. Direcții de cercetare ale educației pentru sustenabilitate

Sursa: elaborat de autor în baza (Tilbury D., 2011)

Literatura de specialitate subliniază necesitatea integrării principiilor dezvoltării durabile în curricula programelor de formare contabilă, astfel încât viitorii contabili să dețină nu doar cu competențe ce țin de raportarea financiară, ci să aibă o viziune holistică asupra impactului economic, social și ecologic al activității economice. Această transformare a educației contabile este determinată de cerințele actuale ale pieței muncii, care solicită profesioniști capabili să contribuie la raportarea sustenabilă, la evaluarea riscurilor ESG (de mediu, sociale și de guvernare) și la luarea deciziilor în cadrul entităților economice. Astfel, integrarea educației pentru dezvoltare durabilă în contabilitate presupune revizuirea conținuturilor curriculare, dezvoltarea unor metode de predare participative, promovarea gândirii critice și a învățării interdisciplinare. Totodată, se impune o abordare sistemică, în care sustenabilitatea să nu fie tratată ca o temă marginală sau opțională, ci ca o dimensiune esențială a formării profesionale.

În contextul globalizării economice și al intensificării preocupărilor privind responsabilitatea corporativă, standardele internaționale de raportare pentru sustenabilitate emise de Global Reporting Initiative (GRI), International Sustainability Standards Board (IFRS) joacă un rol esențial în asigurarea transparenței, comparabilității și calității informațiilor non-financiare. Aceste standarde de raportare oferă entităților un instrument normativ prin care pot comunica în mod structurat impactul economic, social și de mediu al activităților lor, facilitând astfel luarea unor decizii informate de către investitori, autorități și alți actori interesați. Integrarea acestor standarde în formarea profesională a viitorilor contabili este esențială pentru adaptarea la noile cerințe ale pieței muncii și pentru consolidarea culturii organizaționale bazate pe sustenabilitate.

La nivel național, în Republica Moldova, inițiativele privind educația sustenabilă în contabilitate sunt încă incipiente, dar se observă eforturi din partea universităților de a adapta programele de studii în conformitate cu standardele internaționale. În același timp, parteneriatele internaționale, proiectele europene și mobilitățile academice oferă oportunități valoroase pentru schimbul de bune practici și dezvoltarea capacităților instituționale în domeniul educației sustenabile. Prin urmare, este esențial ca educația contabilă din Republica Moldova să continue acest proces de adaptare, răspunzând astfel atât cerințelor de modernizare curriculară, cât și responsabilității față de viitorul sustenabil al societății.

Modele de bune practici internaționale în educația contabilă pentru sustenabilitate

Drept exemple elocvente ale bunelor practici internaționale pot fi identificate țările, precum: Marea Britanie, SUA, Australia, Olanda, Germania, Belgia, Spania, India, Italia etc. care în cadrul programelor universitare în domeniul contabilității promovează o abordare integrată și holistică a educației contabile pentru sustenabilitate. Instituțiile de învățământ superior din aceste țări își propun să valorifice potențialul educației contabile nu doar ca instrument tehnic, ci ca mijloc de formare a unor specialiști conștienți de impactul economic, social și ecologic al deciziilor financiare. Curricula programelor din domeniul contabilității include în mod explicit dezvoltarea competențelor necesare pentru înțelegerea și aplicarea principiilor ESG, reflectând o tranziție de la contabilitatea tradițională spre un model centrat pe responsabilitate, transparență și sustenabilitate.

Utilizarea metodelor moderne de predare, cum ar fi studiile de caz, simulările financiare pun accentul pe învățarea experiențială și pe dezvoltarea unei gândiri critice, orientate spre responsabilitate socială, etică profesională și implicare civică. De asemenea, aceste programe valorifică parteneriatele strategice cu sectorul public și privat, facilitând astfel expunerea studenților la realitățile complexe ale raportării non-financiare și ale guvernantei corporative. Universitățile care adoptă aceste direcții educaționale acordă prioritate formării abilităților transversale, precum gândirea sistemică, leadershipul sustenabil, capacitatea de analiză integrată a performanței organizaționale și pe dezvoltarea competențelor practice de elaborare a rapoartelor de sustenabilitate.

Astfel, Republica Moldova are oportunitatea de a prelua și adapta bunele practici internaționale în dezvoltarea educației contabile orientate spre sustenabilitate, învățând din modelele de succes ale țărilor care au integrat cu succes principiile dezvoltării durabile în curricula universitară. În acest context, este esențială construirea unui cadru educațional modern, flexibil și orientat spre viitor, care să pregătească viitorii profesioniști contabili nu doar din perspectiva competențelor tehnice, ci și a valorilor etice, a responsabilității sociale și a conștientizării impactului economic asupra mediului. Acești viitori specialiști vor avea un rol esențial în promovarea transparenței, responsabilității și integrității, contribuind activ la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și la consolidarea unei economii sustenabile și echitabile.

Drept urmare, bunele practici internaționale reprezintă un punct de reper esențial pentru Republica Moldova în procesul de identificare și valorificare a oportunităților deschise de dezvoltarea durabilă. Adaptarea și implementarea acestor modele dovedite pot facilita nu doar modernizarea sistemului educațional contabil, ci și alinierea acestuia la standardele și cerințele globale privind transparența, responsabilitatea socială și protecția mediului. Prin consultarea și integrarea practicilor prezentate în tabelul 1, Republica Moldova are șansa să-și consolideze capacitatea de a forma profesioniști contabili competenți și conștienți de rolul lor în susținerea unei economii sustenabile, contribuind astfel la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă pe termen lung și la creșterea competitivității pe plan internațional.

Tabelul 1. Bunele practici internaționale – oportunități pentru Republica Moldova

Țara, universitatea	Bunele practici internaționale	Oportunitate pentru RM
Marea Britanie: <i>University of Edinburgh, University of Oxford</i>	Integrarea în curricula universitară a standardelor IFRS Sustainability Disclosure, colaborări cu ACCA și ICAEW, studii de caz reale și simulări practice.	Posibilitatea de a adapta standarde internaționale de raportare sustenabilă și de a dezvolta competențe practice în rândul studenților, continuarea colaborării cu ACCA.
Finlanda: <i>Universitatea de Helsinki, Aalto University</i>	Programe interdisciplinare care combină contabilitatea cu responsabilitatea social corporativă și raportarea sustenabilă conform GRI și EU Taxonomy, implicarea studenților în proiecte practice.	Model de curriculum interdisciplinar ce poate ajuta la integrarea cunoștințelor de mediu și responsabilitate socială în educația contabilă locală.
Olanda: <i>Erasmus University Rotterdam, Tilburg University</i>	Curriculum axat pe raportarea integrată și contabilitatea de mediu, parteneriate puternice între universități și companii pentru stagii de practică.	Oportunitate de dezvoltare a parteneriatelor între universități și mediul de afaceri privat pentru practică și cercetare aplicată.
Canada: <i>University of British Columbia, York University Schulich School of Business</i>	Dezvoltarea de cursuri specializate în raportarea ESG, colaborări cu organisme profesionale și integrarea tehnologiilor digitale.	Inspiră crearea unor programe de formare în raportarea ESG și adoptarea tehnologiilor moderne în procesul educațional.
Germania: <i>University of Mannheim, Ludwig Maximilian University of Munich</i>	Implementarea unor module obligatorii privind etica și responsabilitatea socială în contabilitate, utilizarea platformelor online pentru învățare colaborativă.	Relevanță pentru introducerea unor componente etice și digitale în formarea contabililor, sprijinind transparența și responsabilitatea.
SUA: <i>Harvard Business School, University of California, Berkeley</i>	Oferă cursuri avansate în ESG, contabilitate verde și etică profesională. Colaborări cu SASB.	Posibilitatea de a adapta structuri de cursuri avansate în ESG și etică; conectarea la standarde globale.
Australia: <i>University of Sydney, Monash University</i>	Integrează în curricula contabilă studii de caz și practici privind sustenabilitatea, folosind standarde GRI și colaborări cu industrii.	Exemplu pentru alinierea educației contabile la cerințele de mediu și guvernare corporativă.
Spania: <i>Universidad de Valencia, Escuela Superior d'Administració i Direcció d'Empreses</i>	Promovează contabilitatea socială și sustenabilă, cu accent pe raportarea integrată și responsabilitatea socială.	Poate ghida integrarea principiilor de responsabilitate în curriculum.
Portugalia: <i>Universidade de Lisboa, Universidade do Porto</i>	Includ module despre guvernare sustenabilă, raportare CSR și etică contabilă, în colaborare cu ONG-uri și instituții europene.	Relevanță pentru alinierea educației contabile la politici europene privind sustenabilitatea.
Italia: <i>Bocconi University, Università di Bologna</i>	Oferă programe în contabilitate și sustenabilitate cu focus pe impactul social și raportare ESG.	Exemplu de integrare a impactului social în contabilitate drept model pentru modernizarea educației contabile în RM.
Belgia: <i>KU Leuven, Université catholique de Louvain</i>	Pun accent pe educația interdisciplinară: contabilitate, etică și sustenabilitate, în cooperare cu Comisia Europeană.	Oportunitate de aliniere la proiecte europene și dezvoltare de competențe transversale în rândul studenților.
India: <i>Indian Institute of Management Bangalore, University of Delhi</i>	Dezvoltă programe în contabilitate sustenabilă adaptate contextului economic local, cu focus pe raportare CSR.	Model de adaptare a educației contabile la economia emergentă.
Brazilia: <i>Fundação Getulio Vargas, University of São Paulo</i>	Promovează educația în contabilitate ecologică și raportare socio-ambientală.	Relevanță pentru introducerea conceptelor de contabilitate de mediu și responsabilitate socio-economică în context local.
Malaezia: <i>Universiti Malaya, Universiti Kebangsaan Malaysia</i>	Oferă programe în contabilitate sustenabilă în colaborare cu sectorul industrial, incluzând practici ESG și guvernare corporativă.	Poate inspira colaborări directe între universități și întreprinderi locale pentru integrarea educației aplicate în domeniul ESG.
Mexic: <i>Tecnológico de Monterrey, Universidad Nacional Autónoma de México</i>	Includ cursuri despre raportare sustenabilă, etică și impact social în contabilitate.	Model util pentru dezvoltarea unui curriculum sensibil la problemele sociale și economice locale.

Sursa: elaborat de autor în baza surselor web

Bunele practici internaționale oferă un cadru de referință valoros pentru Republica Moldova în reformarea și modernizarea educației contabile. Printr-o abordare strategică RM poate transforma aceste practici în mecanisme concrete de formare a profesioniștilor contabili, capabili să contribuie activ la dezvoltarea durabilă și la consolidarea unei economii transparente și responsabile. Astfel

posibilitățile și perspectivele oferite de țările prezentate în tabelul 1, relevă mai multe oportunități strategice care pot fi valorificate pentru alinierea sistemului educațional contabil din RM la cerințele unei economii sustenabile, prezentate în figura 5.

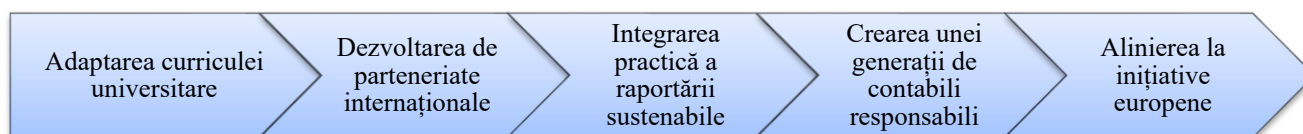

Figura 5. Strategii de aliniere a RM la sistemului educațional contabil sustenabil

Sursa: elaborat de autor în baza (UNESCO, Education for sustainable development: a roadmap, 2020)

Oportunitățile oferite de bunele practici internaționale în educația contabilă pentru un viitor sustenabil reprezintă un fundament solid pentru reformarea și modernizarea sistemului educațional din Republica Moldova. Prin valorificarea acestor modele ne orientăm spre formarea unor specialiști contabili pregătiți să răspundă provocărilor economiei verzi, să susțină transparența financiară și să contribuie activ la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă. În acest sens, integrarea treptată a principiilor sustenabilității în curricula universitară, colaborarea cu instituții internaționale și implicarea mediului economic reprezintă nu doar o necesitate, ci și o șansă strategică pentru consolidarea unei economii responsabile și reziliente în Republica Moldova.

Integrarea și implementarea educației sustenabile în programele de studii din domeniul contabilității ASEM

Efectuarea unei analize comparative ale programelor educaționale contabile atât pentru ciclul I Licență, cât și pentru ciclul II Masterat din cadrul ASEM cu diferite țări evidențiază o tendință tot mai pronunțată de integrare a principiilor sustenabilității în învățământul superior, în special în domeniile economice și contabile. Majoritatea instituțiilor, printre care se regăsește și ASEM, inițiază reforme curriculare care urmăresc nu doar transmiterea de cunoștințe teoretice, ci și dezvoltarea de competențe necesare pentru profesioniștii viitorului. Aceste inițiative se materializează prin introducerea cursurilor și/sau temelor dedicate dezvoltării durabile, proiecte interdisciplinare care implică studenții în rezolvarea unor probleme reale cu impact asupra mediului și societății, precum și prin parteneriate strategice cu reprezentanți ai mediului de afaceri și ai societății civile.

Un exemplu relevant în acest sens este inițiativa Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM), care, în ultimii ani, a început integrarea treptată a conceptelor de sustenabilitate în programele de studii economice, inclusiv în cele de contabilitate. Prin actualizarea și dezvoltarea continuă a planurilor de studii pentru ciclul I – Licență și ciclul II – Masterat din domeniul contabilității, precum și a curriculelor disciplinelor de specialitate, ASEM se aliniază eficient la noile cerințe ale pieței muncii și la evoluțiile internaționale în domeniul contabilității sustenabile. Această revizuire presupune nu doar adaptarea conținutului teoretic, ci și integrarea unor componente practice relevante, cum ar fi raportarea nefinanciară, contabilitatea de mediu, analiza performanței ESG, etica profesională și utilizarea standardelor internaționale de sustenabilitate.

Modernizarea și reformarea conținutului disciplinelor de specialitate reprezintă un pas esențial în adaptarea procesului educațional la cerințele actuale ale societății și economiei globale. Această reformă vizează introducerea temelor relevante privind responsabilitatea socială a entităților economice, raportarea non-financiară și evaluarea performanțelor de mediu, ca parte integrantă a formării viitorilor profesioniști contabili. Includerea acestor subiecte nu doar că reflectă tendințele internaționale în domeniul contabilității sustenabile, dar contribuie și la dezvoltarea unei gândiri critice și etice în rândul studenților, consolidând competențele necesare pentru a evalua și comunica impactul social și ecologic al activităților economice. Prin urmare, schimbările curriculare efectuate la disciplinele „Contabilitate financiară”, „Contabilitate financiară conform IFRS”, „Audit financiar”, „Etica și deontologia profesională”, au devenit primii pași spre alinierea educației contabile la standardele globale și către o economie bazată pe sustenabilitate, transparență și responsabilitate.

Astfel de inițiative demonstrează faptul că, deși procesul este în fază incipientă, există deja premise solide pentru transformarea educației contabile într-una orientată spre sustenabilitate. Este important ca aceste eforturi să fie extinse la nivel sistemic, prin colaborare între instituțiile de învățământ

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE ON ACCOUNTING, ISCA 2025
April 4-5, 2025, Chisinau, Republic of Moldova, Collection of Scientific Articles

- Tilbury D. (2011). *Education for Sustainable Development*.
https://www.researchgate.net/publication/255963640_Tilbury_D_2011_'Education_for_Sustainable_Development_An_Expert_Review_of_Processes_and_Learning'_Paris_UNESCO_Available_in_Spanish_French_and_EnglishED-2010WS46
- Tilt C.A. (2016). Corporate social responsibility research: the importance of context. *Journal of Sustainable Business*, <https://jcsr.springeropen.com/articles/10.1186/s40991-016-0003-7>
- UNESCO. (2015). *Education for Sustainable Development Goals*.
https://stairwaytosdg.eu/images/UNESCO_Education_for_Sustainable_Development_Goals_ENG.pdf
- UNESCO. (2020). *Education for sustainable development: a roadmap*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802>
- USA. (1992). *RIO DECLARATION ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT*.
https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_CONF.151_26_Vol.I_Declaration.pdf